

TULEVAISUUSSOPIMUS

- kyläymmärryksellä kestäväää ja uudistavaa tulevaisuusvaltaa

Johanna Niilivuo, kehittämispäällikkö
Suomen Kylät ry

Suomen Kylät
Finlands Byar

Hankkeen toteuttaja

- ✓ Suomen Kylät ry antaa äänen kylille, kaupunginosille ja paikallisyhteisöille
- ✓ Suomen Kylät ry on kylä-, Leader- ja paikallistoiminnan kattojärjestö Suomessa.
- ✓ Valtakunnallinen monipaikkaisuus- ja maaseutujärjestö, Järjestö toimii maaseudun elinvoiman, turvallisen asuinympäristön, saavutettavien palveluiden ja asukkaiden hyvinvoinnin puolesta.
- ✓ Suomen Kylät ry - Paikallisen kehittämisen puolestapuhuja

Tulevaisuussopimus - kylien ääni osaksi kuntien päätöksentekoa

✓ Toteutusaika 1.11.2025-31.12.2026

✓ Tavoitteena on vähentää alueellista eriarvoisuutta ja tuoda maaseutukylien ääni vahvemmin esiin kunnallisessa päätöksenteossa.

✓ Hankkeen toimenpiteillä tehdään kylien merkitys ja potentiaali näkyväksi sekä rakennetaan kunnissa tulevaisuusvaltaa, joka perustuu kaikkien asukkaiden osallistumiseen.

✓ Hankkeessa luotavan Tulevaisuussopimus-toimintamallin avulla kylien kehittämissuunnitelmat kytketään osaksi kunnan strategista suunnittelua ja päätöksentekoa. Yksittäisten kylien suunnitelmat kootaan kuntatason yhteiseksi kyläsuunnitelmaksi, joka kulkee mukana kunnan strategia- ja toimenpideohjelmatyössä. Näin kylien omaehtoinen tulevaisuustyö ja kunnan strategiaprosessi yhdistyvät pysyväksi toimintatavaksi.

Hankkeen kumppanit ja pilotit

Hankkeen kumppanit: Maakunnalliset kyläyhdistykset, Kuntaliitto ja Saaristoasiainneuvottelukunta (SANK) ja Finlands öar – Suomen saaret (FÖSS)

Pilotit:

Aktion Österbotten: Vöyri

Etelä-Pohjanmaan Kylät: Lapua

Lappilaiset Kylät: Sodankylä

Pohjois-Pohjanmaan Kylät: Nivala

Pohjois-Savon Kylät: Siilinjärvi

Päijät-Hämeen Kylät: Heinola

Suomen Kylät
Finlands Byar

Työpaketit

TYÖPAKETTI 1: Hankkeen käynnistys ja viestintä

- ✓ Pilottikuntien ja -kylien kartoitus ja valinta
- ✓ Marras-tammikuu

TYÖPAKETTI 2: Tulevaisuusajattelun ja vaikuttamistyön vahvistaminen pilottikunnan kylissä

- ✓ Kylien tiedon ja vaikuttamisosaamisen lisääminen (Tulevaisuusajattelu, tulevaisuusvallan laajentaminen; ymmärrys kunnallisesta päätöksenteosta, vuosikellosta ja lainalaisuuksista; osallisuuden menetelmät), kyläsuunnitelmien laatiminen tai päivitys, pilotissa käytettävien menetelmien valinta
- ✓ Helmi-maaliskuu

TYÖPAKETTI 3: Kuntatason yhteistyö ja foorumit

- ✓ Kuntapäätäjien ja viranhaltijoiden kyläperehdytys, pilottikunnan kyläfoorumin käynnistäminen tai toiminnan vahvistaminen (jos tarpeen: moniäänisyyden lisääminen), kylien yhteisen kyläsuunnitelman kokoaminen
- ✓ Helmi-toukokuu

Työpaketit

TYÖPAKETTI 4: Toimintamallin rakentaminen ja testaus

- ✓ Kylien yhteisen suunnitelman kytkeminen kunnan suunnitteluun ja päätöksentekoon
- ✓ Touko-syyskuu

TYÖPAKETTI 5: Päätösvaihe ja jatkokehitys

- ✓ Tulevaisuussopimus-toimintamallin mallintaminen työkalupaketiksi, hankkeen raportointi, tiedon levittäminen
- ✓ Loka-marraskuu

TYÖPAKETTI 6: Juurrutus ja jatko

- ✓ Toiminnan jatkuvuuden varmistaminen, toimintamallin levittäminen valtakunnallisesti
- ✓ Marras-joulukuu

Aikataulu

Työpaketit 1–6

1. Aloitusvaihe: 3 kk (11/2025–1/2026)
2. Tulevaisuusajattelun vahvistaminen kylissä ja kyläsuunnitelmat: 2 kk (2–3/2026)
  - Neljä iltaa: teemaillat ja kyläsuunnitelmaillat
3. Kuntatason yhteistyö, kyläfoorumit ja kylien yhteinen kyläsuunnitelma: 4 kk (2–5/2026)
  - Kolme-neljä iltaa: Kyläfoorumin käynnistäminen; kuntapäätäjien ja viranhaltijoiden perehdytys; pilottikunnan kylien yhteisen kyläsuunnitelman kokoaminen
4. Toimintamallin rakentaminen ja testaus: 5 kk (5–9/2026)
  - Toimintatapa ja tarvittavat tilaisuudet muotoutuvat pilottikohtaisesti
5. Päätösvaihe ja jatkokehitys: 2 kk (10–11/2026)
6. Juurrutus ja jatko: 2 kk (11–12/2026)

	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1														
2														
3														
4														
5														
6														

Hankkeen tilaisuudet

Suomen Kylien aamukahvit

Keväällä kuukauden toinen tiistai klo 8.30–9.30

- 10.2. Kylät tulevaisuuden tekijöinä
- 10.3. Oikea aika, oikea paikka – näin vaikutat kunnan päätöksiin
- 14.4. Kylän viesti perille – yhteistyötä päättäjien kanssa
- 12.5. Kylän ääni kuuluviin! Lausunto, aloite ja muut vaikuttamisen väylät

Syksyllä kuukauden viimeinen tiistai klo 8.30–9.30

- 29.9. osallisuuden menetelmät
- 27.10. kyläneuvostot ja -foorumit
- 24.11. hankkeen tulokset

Ruotsinkieliset aamukahvit 28.4. ja 3.11.

Webinaarit

Suomen Kylien kyläsuunnittelun teemavuoteen liittyen järjestetään kaksi webinaaria (keväällä ja syksyllä)

AAMUKAHVIT

Joka kuukauden toinen tiistai
Vuoden 2026 kahvit keittävät:

Pohjois-Savon pilotin ajankohtainen tilanne

Ann-Mari Karvinen &
Hanna Moilanen

Pohjois-Savon Kylät

Pohjois-Savon pilotti käynnistyy

- ✓ Pohjois-Savon pilottikuntana on Siilinjärvi. Työskentely ja työpajat pidetään kuitenkin avoimina myös Pohjois-Savon muiden kylien ja kuntien edustajille,
- ✓ Pohjois-Savon pilotti käynnistyy keväällä 2026 ja jatkuu vuoden loppuun asti.
  - ✓ Voimme hyödyntää muiden kokemuksia ja materiaaleja.
  - ✓ Aikataulu tälle keväälle on napakka. Pyrimme yhdistämään työpaja-aihioita ja keventämään toteutusta ilman, että iso tavoite kärsii.

Suomen Kylät
Finlands Byar

Pohjois-Savon Kylät

Pohjois-Savon pilotin tilannekatsaus

- ✓ Pohjois-Savon kylät ry on palkannut Hanna Moilasen (kuvassa) osa-aikaiseksi hanketyöntekijäksi luotsaamaan pilottia huhti-kesäkuussa.
- ✓ Tavoitteena on järjestää 3 työpajaa kevään ja alkukesän aikana. Parhaiten sopivia ajankohtia etsitään parhaillaan Siilinkylät ry:n hallituksen kanssa.
- ✓ Tieto työpajojen ajoista ja paikoista pyritään varmistamaan ja viestimään mahdollisimman pian.

Pohjois-Savon kyläkysely

- ✓ Pohjois-Savon Kylät ry selvittää kylien ja kuntien yhteistyön nykytilaa ja kylien yhteistyötoiveita lyhyellä webropolkyselyllä huhti-toukokuussa.
- ✓ Kyselyn tuloksia hyödynnetään ja vastauksissa esiin nousseita ideoita jalostetaan työpajoissa.
- ✓ Kyselylinkki tulee jakoon tilaisuuden jälkeen Pohjois-Savon Kylät ry:n verkkosivuille:
<https://link.webpolsurveys.com/S/1D044665CC00843B>

Alustava ehdotus työpajoista

- 1. Tulevaisuustyöpaja:** tutustutaan tulevaisuusvallan käsitteeseen, ideoidaan kylien tulevaisuutta sekä tunnistetaan kylien yhteisen kyläsuunnitelman keskeisimmät teemat
- 2. Kuntayhteistyö ja kunnallinen päätöksenteko:** kylien ja kunnan yhteistyön nykytila, täsmennetään kylien toiveet kunnalle, kunnan toiveet kylille sekä ideoidaan kuntayhteistyön vahvistamista ja kehittämistä paikallisesti
- 3. Yhden kunnan kylien yhteinen kyläsuunnitelma ja sen kiinnittyminen oman kunnan toimintaan:** työstetään kunnan eri kylien yhteinen kyläsuunnitelma valmiiksi, Miten kylien yhteinen suunnitelma loksahda osaksi kunnan tulevaisuuden suunnittelua? (= Tulevaisuussopimusmalli)

Suomen Kylät
Finlands Byar

Pohjois-Savon Kylät

**Suomen Kylät
Finlands Byar**

KIITOS!

